

ΕΤΟΣ 56ον

23 Νοεμβρίου 2008

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 47 (2895)

ΑΦΡΟΣΥΝΗ: ΖΩΗ ΧΩΡΙΣ ΘΕΟ

Ἡ σημερινή περικοπή περιγράφει τὰ στοιχεῖα μιᾶς τέλειας ἀφροσύνης. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀθεΐα. Ὁ Ψαλμωδὸς ἀναφερόμενος στὴν παγκόσμια καὶ βαθιὰ διαφθορὰ τῶν ἀνθρώπων, σημειώνει τὴν αἰτία τῆς διαφθορᾶς αὐτῆς, ποὺ δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν ἀπομάκρυνσή μας ἀπὸ τὸν Θεό. «Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· οὐκ ἔστι Θεός» (Ψαλμ. 13,1). Ἐφρων εἶναι ὁ ἀσεβὴς, ὁ ἁμαρτωλὸς, γιατί φρόνηση καὶ σοφία δὲν εἶναι ἡ θεωρητικὴ γνώση, ἀλλὰ ὁ φόβος τοῦ Κυρίου (Παρμ. 1,7).

Πρῶτοι ἄφρονες οἱ πρωτόπλαστοι

Ὁ ἄφρων εἶναι ὁ πιὸ ἀνόητος, γιατί ὄχι μόνον ἀρνεῖται τὸν Θεό, ἀλλὰ καὶ γιατί στὴ θέση τοῦ Θεοῦ τοποθετεῖ τὸν ἑαυτό του. Κι αὐτὸ ἔχει τὴν ἐξήγησή του· «ὑπόβαθρον καὶ ρίζα τῆς ἀσεβείας ἡ τοῦ βίου διαφθορὰ», θὰ πεῖ ἓνας ἀρχαῖος ἐρμηνευτής.

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος τονίζει γιὰ τοὺς πρωτόπλαστους πῶς, μὲ ὁδηγὸ τὴν προσωπικὴ τους ἐλευθερία, ἦταν σὲ θέση νὰ γνωρίζουν πῶς πάνω ἀπὸ αὐτοὺς ἔστεκε ὁ Θεός, τὸν ὁποῖον ὄφειλαν νὰ ὑπακούουν. Ἡ ὑπακοή ἦταν ἡ ἀσφαλιστικὴ δικλίδειδα γιὰ τὴν περαιτέρω ἐξέλιξή τους. Ἡ ἐντολή, λοιπόν, ποὺ δόθηκε εἶχε περισσότερο παιδαγωγικὸ καὶ συμβουλευτικὸ χαρακτήρα παρά ἐπιβολῆς καὶ καταναγκασμοῦ. Οἱ πρωτόπλαστοι, οἱ πρῶτοι ἄφρονες, ναυάγησαν μέσα στό λιμάνι ὄχι ἐξαιτίας τῶν κυμάτων, ἀλλὰ ἐξαιτίας τῆς ραθυμίας τους.

Ποῦ ἔγκειται ἡ ἀφροσύνη τους; Στό πλάνεμά τους ἀπὸ τὸν διάβολο, ποὺ τοὺς ὑπέβαλε τὴν ἐλπίδα τῆς ἰσοθεΐας. Ἀλλὰ καὶ στὸν ἐγωισμό τους. Ἦθελαν νὰ μεταφέρουν τὸ ἔσχατο σημεῖο ἀναφορᾶς τοῦ κόσμου ἀπὸ τὸν Θεό, τὴν πηγὴ τῆς ζωῆς, στὸν ἑαυτό τους. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀλαζονεία διαδραμάτισε τὸν δικό της ρόλο· φαντάσθηκαν γιὰ τὸν ἑαυτό τους μεγάλα καὶ ὑψηλά καὶ ἀποπειράθηκαν μὲ τὴν προσωπικὴ τους δύναμη νὰ ὑπερβοῦν τοὺς «οἰκείους ὄρους».

Στὸν ἐγωισμό λοιπόν καὶ στὴν ἀλαζονεία τῶν πρωτοπλάστων ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος βλῆπει τὴν ἀφροσύνη τους· μιὰ ἀφροσύνη ποὺ τοὺς ὀδή-

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Λουκ. ιβ' 16-21, η' 8)

Τό αγαθό είναι ο ίδιος ο Θεός

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἄνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα· καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ, λέγων· Τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου; Καὶ εἶπε· Τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας, καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γενήματά μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου, καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου· Ψυχὴ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεός· Ἄφρον, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἠτοίμασας, τί νί ἔσται; Οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ, καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν. Ταῦτα λέγων, ἐφώνει· Ὅ ἔχων ὅτα ἀκούειν, ἀκουέτω.

γψε στήν ἔκπτωσή τους ἀπὸ τὸν παράδεισο καὶ τὴν ἀπομάκρυνσή τους ἀπὸ τὸν Θεό. Μιά ἀφροσύνη πού βύθισε στή συνέχεια ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα στό μῆδέν καὶ στό χάος. Ἄλλὰ καὶ ὁ ἄφρων πλούσιος τῆς σημερινῆς περικοπῆς εἶναι ἓνα δεῦτερο ἀντίγραφο τῆς ἀφροσύνης.

Ὁ ἄφρων πλούσιος

Ἡ ἀφροσύνη καὶ ἡ ἀθεΐα του ἱκανοποιεῖ πρῶτα τίς αἰσθήσεις του, γιατί ἔχει ὡς στόχο του τὴν ἱκανοποίηση τῆς σάρκας καὶ τὴν ἐμπειρία τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν. Γιά ἐκεῖνον ὅλα εἶναι βίος. Δέν υπάρχουν περιθώρια γιά ζωή. Ἡ ἀφροσύνη τὸν ὀδηγεῖ στήν ψεύτικη θεοποίηση. Καὶ σκοτῶνει στή συνέχεια τὴν ὑπαρξή του καὶ τὴν ὁμορφιά τῆς ἀνθρωπιᾶς, μέ τὴν ὁποία στολίσθηκε ἀπὸ τὸν Δημιουργό τῆς Θεοῦ. Καὶ ποιὸς εἶναι ὁ δολοφόνος τῆς; Ὁ ἴδιος ὁ ἄφρονος.

Ὁ διάβολος, ὅταν νεκρώσει μιὰ ψυχὴ μέ τὴν ἁμαρτία, στή συνέχεια κάθεται καὶ γίνεται ὁ ἄγρυπνος φύλακας τῆς, ἀναφέρει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Καὶ ὁ ἄνθρωπος – ὁ ἄφρονος πλούσιος συγκεκριμένα – αὐτόχειρας ὁ ἴδιος τῆς πνευματικῆς ὁμορφιᾶς τῆς ψυχῆς του, δέν ἔχει πλέον κανένα ἔλεος ἀπὸ τὸν Θεό. Εἶναι ἀπλὸς φύλακας τῶν πέντε αἰσθήσεών του καὶ τίποτε παραπάνω.

«Τί ποιήσω;», διερωτᾶται ὁ ἄφρονος καὶ ἄθεος πλούσιος. Αὐτό θά πεί πῶς καὶ στοὺς ἀνθρώπους αὐτῆς τῆς κατηγορίας υπάρχουν τὰ ἐρωτήματα καὶ οἱ ἀνησυχίες. Ἄλλὰ τὰ ἐρωτήματά τους καὶ οἱ ἀνησυχίες τους δέν ἔχουν βάθος. Δέν ἀναφέρονται στό πρόβλημα τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξης, ἀλλὰ περιορίζονται μόνο στήν ἀγωνιώδη ἀναζήτηση τῆς ὕλης. Κι αὐτό εἶναι τό δράμα τους.

Ἡ εὐτυχία τῆς ψυχῆς δέν εἶναι ἡ ὕλη, ἡ χλιδὴ καὶ ἡ τρυφή, ἀλλὰ ἡ αἴσθησις τῆς αἰωνιότητος τοῦ Θεοῦ μέσα τῆς. Γι' αὐτὴν εἶναι πηλασμένη καὶ ἐκεῖ ἀναπαύεται. Ἡ συσσώρευση ὑλικῶν ἀγαθῶν στίς ἀποθήκες καὶ πολλῶν χρημάτων στίς τράπεζες ἢ στά χρηματοκιβώτια οὔτε τὸν βίον παρατείνουν, οὔτε καὶ τὴ ζωὴ ὁμοφραίνουν. Ἐξάλλου ὁ κάθε ἄνθρωπος δέν κρίνεται ἀπὸ αὐτὰ πού ἔχει,

Μετάφραση τῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς

Ὁ Ἰησοῦς εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολὴν. «Ἐνὸς ἀνθρώπου πλουσίου τὰ χωράφια ἔφεραν ἔσοδειάν μεγάλην καὶ ἐσκέπτετο μέσα του, “Τί νὰ κάνω, ἐπειδὴ δὲν ἔχω πού νὰ συγκεντρώσω τοὺς καρπούς μου;” καὶ εἶπε, “Αὐτό θά κάνω: Θά κατεδαφίσω τίς ἀποθήκες μου καὶ θά χτίσω μεγαλύτερες καὶ θά συγκεντρώσω ἐκεῖ ὅλα τὰ γεννήματά μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου, καὶ θά πῶ εἰς τὴν ψυχὴν μου, Ψυχὴ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ, γιὰ πολλὰ χρόνια· ἀναπαύου, φάγε, πῖε, εὐφραίνου”. Ὁ Θεὸς ὁμῶς τοῦ εἶπε, “Ἀνόπτε, αὐτὴν τὴν νύχτα ζητοῦν ἀπὸ σέ τὴν ψυχὴν σου. Ἐκεῖνα δέ πού ἐτοιμάσες, ποῖός θά τὰ πάρῃ;”. Αὐτὰ παθαίνει ἐκεῖνος πού θησαυρίζει διὰ τὸν ἑαυτὸν του καὶ δὲν φροντίζει νὰ γίνῃ πλούσιος ὡς πρὸς τὸν Θεόν. Ἐνῶ ἔλεγε αὐτά, ἐφώνησε, «Ἐκεῖνος πού ἔχει αὐτιά διὰ νὰ ἀκούῃ, ἄς ἀκούῃ».

(Ἐκ τῆς μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης τῶν ἀειμνήστων καθηγ. Β. Βέλλη, Ἀρχιμ. Εὐ. Ἀντωνιάδου, Ἀμ. Αἰλιβιζάτου, Γερ. Κονιδάρη, Ἐκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ).

ἀλλήλα γι' αὐτὸ πού ὁ καθένας εἶναι. Αὐτὸ ἀξιολογεῖται ἀπὸ τὴν στάση του μπροστά στο ὄντολογικὸ φαινόμενο τοῦ θανάτου. Δυστυχῶς ὁμῶς ὑπάρχει καὶ τρίτο ἀντίγραφο τῆς ἀφροσύνης.

Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος

Ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος κρύβει μέσα του «ἐρημίες»· εἶναι ἀποξενωμένος ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ κατὰ συνέπεια ἀποξενωμένος ἀπὸ τὸν συνάνθρωπό του. Κι ὁ ἄνθρωπος, πού κρύβει μέσα του σκοτάδι πνευματικὸ, «ἐρημίες», εἶναι ψυχικὰ ἄδειος· ἄσχετα ἂν ζεῖ στό κέντρο τοῦ «κόσμου» ἢ ἂν ἔχει κατακτήσει τὸν «κόσμο» ὀλόκληρο.

Τί πρέπει νὰ γίνει λοιπόν; Ἡ ἀπάντηση εἶναι σαφής: «Στόν ἄνθρωπο δὲν ἀπομένει παρά ἡ ἐλευθερία νὰ ἀρνηθεῖ ἕναν κόσμο πού ἀρνεῖται τὸν ἄνθρωπο», κατὰ τὴν εὐστοχὴ παρατήρηση μεγάλου ὀρθόδοξου θεολόγου. Ἡ ἀθεΐα εἶναι πνευματικὴ ἀταξία καὶ κατὰ συνέπεια πνευματικὴ αἰχμαλωσία τῆς ψυχῆς. Κάθε ἄθεος εἶναι σκιά καὶ φάντασμα τῆς ἀληθινῆς ζωῆς. Τῆς ἀθείας κατόρθωμα καὶ τῆς ἀφροσύνης καρπὸς εἶναι νὰ ταυτίζει ὁ ἄνθρωπος τὴν ὑπαρξὴ του μέ τὸν διάβολο, τὸν πρῶτο «ἄθεο», πού, ἀφοῦ διέρρηξε τίς σχέσεις του μέ τὸν Θεό, ἀγωνίζεται νὰ συμπαρασύρει στή συνέχεια καθημερινὰ στήν ἀφροσύνη του χιλιάδες θύματα.

«Μὴ γίνεσθε ἄφρονες» (Ἐφεσ. 5, 17), γράφει ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Κι εἶναι εὐτύχημα γιὰ τὸν πιστό, πού ἡ Ἐκκλησία καθημερινὰ τοῦ δίνει τὴν εὐκαιρία νὰ στέκεται μέ στοχαστικὴ διάθεση ἀπέναντι στόν ἑαυτό του. Γιατί καὶ στήν ἔσχατη μορφή τῆς ἀφροσύνης, τὴν ἀθεΐα, κι ἂν φθάσει μέ τὴν ἁμαρτία, ἔχει τὴ δυνατότητα μιᾶς σωτήριας ἐπιστροφῆς στόν Θεὸ μέ τὴ μετάνοια - ἐξομολόγηση.

Ἔτσι ἡ ψυχὴ του ἀπὸ τὴ σκληρὴ «αἰχμαλωσία» τῆς ἁμαρτίας ἢ τῆς ὕλης ὀδηγεῖται σὲ μιὰ ἄλλη μορφή αἰχμαλωσίας· τὴν αἰχμαλωσία ἐκεῖνη πού περι-

23 Νοεμβρίου 2008: ΚΥΡΙΑΚΗ Θ΄ ΛΟΥΚΑ
Ἄμφιλοχίου ἐπισκόπου Ἰκονίου († 394), Σισινίου ὁμολογητοῦ († γ΄ αἰ.),
Γρηγορίου Ἀκραγαντίνων.
Ἦχος: πλ. β΄ – Ἐωθινόν: Α΄ – Ἀπόστολος: Ἐφεσ. β΄ 4-10 – Εὐαγγέλιον: Λουκ. ιβ΄ 16-21, ν΄ 8.
Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 30 Νοεμβρίου, Ἀνδρέου ἀποστόλου.
Ἀπόστολος: Α΄ Κορ. δ΄ 9-16 – Εὐαγγέλιον: Ἰω. α΄ 35-52.

γράφει ὁ ἀπόστολος Παῦλος στήν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολή του (4,8), τὴν αἰχμαλιωσία τοῦ ἕψους, τὴ ζωὴ μέσα στήν Ἐκκλησία καί στὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν.

† Α. Χ.

JEAN CLAUDE LARCHET
Η ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ
Εἰσαγωγή στήν ἀσκητική παράδοση τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας

Τόμ. Α΄, μετάφραση Χ. Κούλα, Σχῆμα 14x21, σελ. 656

Μέ εὐληπτο τρόπο ὁ συγγραφέας ἀντιδιαστέλλει στή θεολογική σκέψη τῆς Δύσεως, πού ἐρμηνεύει τό ἀπολυτρωτικό ἔργο Χριστοῦ μέ δικανικούς ὅρους, τὴν εὐρύτερη πατερική παράδοση τῆς Ὁρθοδοξίας, ὅπου ὁ Ἰησοῦς Χριστός δέν εἶναι λυτρωτής τοῦ ἀνθρώπου μέ τὴ δικανική ἔννοια τῆς ἐξαγορᾶς τῆς ἁμαρτίας. Οἱ ὅροι Λυτρωτής καί Σωτήρας ταυτίζονται καί τό ρῆμα «σώζω» σημαίνει καί «θεραπεύω». Γι’ αὐτό οἱ Πατέρες ἀπὸ τὸν Α΄ αἰ. ἀπέδωσαν στόν Χριστό τό προσωνύμιο ἱατρός «τῶν ψυχῶν καί τῶν σωμάτων», θεραπεύων σέ κάθε βαπτιζόμενο τὴν ἀσθενούσα ἀνθρώπινη φύση του.

Οἱ ἐκδόσεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας προσφέρουν αὐτὴ τὴν πολυσέλιδη ἔκδοση, σέ δύο τόμους συνολικά, ἐπισημαίνοντας τό γεγονός ὅτι κάθε χριστιανός, γιὰ νά οἰκειοποιηθεῖ τὴ θεία χάρη, ὀφείλει προηγουμένως νά ἀσκηθεῖ διάγοντας αὐθεντική πνευματικὴ ζωὴ. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἀσκηση εἶναι τό μέσο θεραπείας τῆς νοσοῦσας ἀνθρώπινης φύσης καί ἐπιστροφῆς στήν προπρωτική μακαριότητα.

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ «ΦΩΝΗΣ ΚΥΡΙΟΥ»: 1) Κάθε Σάββατο καί ὥρα 6.00 μ.μ. γίνεται τό κήρυγμα τῆς «Φωνῆς Κυρίου», στόν Ἱ. Ναὸ Ἁγίας Εἰρήνης (ὁδ. Αἰόλου) Ἀθήνα. Προηγεῖται ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ, στήν ὁποία περιστασιακῶς θά χοροστατεῖ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος καί θά ὁμιλεῖ. 2) Κάθε Δευτέρα καί ὥρα 4.30 μ.μ. γίνεται τό κήρυγμα τῆς «Φωνῆς Κυρίου» στόν Ἱ. Προσκυνηματικὸ Ναὸ Ἁγίας Βαρβάρας στόν ὁμώνυμο Δῆμο Ἀττικῆς. Προηγεῖται ἡ Παράκληση τῆς Ἁγίας καί ὁμιλεῖ ἕνας ἀπὸ τοὺς Ἐφημερίους τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

«ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ», ἑβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθοδόξου πίστεως καί ζωῆς τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἰαοῦ 1, 115 21 Ἀθήνα. Ἐκδόσις - Διευθυντής: Ἐπίσκοπος Φαναρίου Ἀγαθάγγελος. Σύνταξις, τῆλ. 210.7272.331. Διεκπεραίωσις, τῆλ. 210.7272.388. Ὑπὸ τῶν ἱερῶν ναῶν διανέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ» σ’ ὄλο τὸν κόσμο μέσω Διαδικτύου: www.apostoliki-diakonia.gr

Οἱ «**ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ**» τῶν φοιτητῶν τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας στό Διαδίκτυο: www.apostoliki-diakonia.gr/gr_main/profile/oikotrofeion.htm